

Hommelvolken voor een effectieve bestuiving

Hommelvolken bevatten zo'n 80 tot 100 hommels met één koningin. Bestuiving van het gewas is van cruciaal belang voor de groei van vruchten als tomaten en aubergines. Wanneer geen bestuiving plaatsvindt, komen gewassen en met name de vrucht niet tot ontwikkeling waardoor er geen optimale productie van het product plaatsvindt. Op deze manier kan een plant grotere vruchten produceren en rijpen deze vruchten sneller met als resultaat een kortere oogstperiode. Hommels bestuiven de bloemen en brengen het stuifmeel van de meeldraden naar de stamper van de bloem. Hommelvolken bevatten één koningin en een groeiend hommelvolk. Via de opening van de hommeldoos kunnen de werksters uitvliegen om stuifmeel te verzamelen. Hommelvolken worden in de tuinbouw in diverse teelten ingezet, waaronder in de teelt van **tomaten**, **courgettes**, paprika's en **aubergines**. Bovendien worden hommelvolken ook ingezet in fruitteelten zoals bijvoorbeeld aardbei en meloen.

Hommelvolken plaatsen

Voor een optimale werking van de hommels is het van groot belang om de hommelvolken op de juiste manier te plaatsen. Plaats de hommelvolken op een tegen de zon en vocht beschermende plaats. Wanneer je hommelvolken plaatst in de kas dan heb je te maken met een levend product. Het is dus belangrijk dat je rekening houdt met een aantal stappen. Zo dien je de hommelvolken na ontvangst binnen 18 uur in te zetten. Op deze manier behaal je het hoogste rendement. Maak altijd gebruik van beschermende kleding tegen hommels zoals een hoed en jas van Imkershop wanneer je een hommelvolk plaatst en open maakt. Hommels kunnen namelijk gestrest zijn tijdens het openmaken van de hommelvolk. Hierdoor voorkom je dat je gestoken wordt.

Opslag van hommels Omdat het product levende hommels bevat, is een zo kort mogelijke opslag wenselijk. Opslag van het product *Bombus terrestris*, onder welke condities dan ook, zal altijd ten koste gaan van de kwaliteit. Om de kwaliteit van producten zo goed mogelijk te waarborgen bij opslag vindt u hieronder een aantal richtlijnen. • Gebruik het product bij voorkeur direct of binnen 18 uur na ontvangst. Indien opslag nodig is, sla het product niet langer op dan 1-2 dagen. • Sla het product op bij een temperatuur van 15-22°C.

DE HOMMELKAST

De hommelkast is een onderhoudsvrij en erg gebruiksvriendelijk kast. De hommelkast zelf is vervaardigd uit plastic en omsloten met een kartonnen buitendoos.

In de nestkast zit bij levering één koningin en een 80tal volwassen werkers. De werkers beginnen na enkele dagen uit te vliegen en zullen op zoek gaan naar

stuifmeel om de nest op te bouwen. Via de ventilatiegaten wordt de broedgeur van de nest verspreid en dit is de reden waarom de uitgevlogen hommels even later hun nestkast terug vinden. In de loop van de daaropvolgende maanden ontwikkelen zich nieuwe werkers in de nestkast en worden er steeds nieuwe eieren afgelegd, oude werkers sterven af.

Dit is een continue proces dat zich blijft voltrekken zolang er voldoende stuifmeel is voor de hommels en zolang er voldoende plaats is in de nestkast. Na 8 tot 10 weken is de nestkast vol gebouwd.

Er is ondertussen een nieuwe koningin(nen) ontstaan in de nest en dan is het tijd voor de oude koningin om plaats te maken. De oude koningin sterft af en de jonge koningin(nen) die zich in de nestkast heeft ontwikkeld, wordt bevrucht en kan in de natuur een nieuwe nest gaan bouwen. Als de oude koningin en de laatste werkers zijn gestorven, blijft de hommelmast leeg achter. Deze mag je dan weggooien. Om hygiënische redenen wordt niets van de hommelmast gerecupereerd.

Zowel het deksel als de hommelmast zelf hebben verschillende ventilatie-openingen die voor een ideale verluchting zorgen en condensatie voorkomen. Bovendien zorgen ze voor de verspreiding van de broedgeur.

Zorg er dus voor dat je deze ventilatie-openingen niet afsluit. De buitendoos bestaat uit vormvast, recycleerbaar golfkarton, dat voorzien is van een vochtwerende deklaag en blijft standaard rond de nestkast. De buitendoos houdt immers de verschillende delen van de nestkast samen.

De vliegopening kan manueel ingesteld worden. In principe is het niet nodig om hommels op te sluiten. De opsluitstand is vooral voor professioneel gebruik voorzien. Zelfs als je in de tuin of kas werkt, zullen de hommels je gerust laten en gewoon aan- en uitvliegen zoals ze gewoon zijn.

De enigste reden waarom je mogelijks hommels zou opsluiten, is als je chemisch iets wilt behandelen. Contacteer ons dan echter vooraf want een chemisch product kan dodelijk zijn voor de hele hommelmastkolonie!

WAARVOOR DIEN DE MEEGELEVERDE SUIKEROPLOSSING?

Is de suikeroplossing essentieel voor de hommels? Hommels hebben voor de opbouw van een kolonie pollen nodig als eiwitbron. Uit de verzamelde nectar (suikers) halen ze energie. Als er voldoende stuifmeel aanwezig is op het moment dat je de hommelmast plaatst in je tuin, hebben de hommels de suikeroplossing niet nodig. Ze beginnen immers direct uit te vliegen en halen dan zelf voldoende stuifmeel en nectar binnen.

De suikeroplossing is vooral essentieel als je een hommelmast plaatst op het moment dat er buiten nog weinig stuifmeel aanwezig is, zoals bijvoorbeeld in het vroege voorjaar. De suikeroplossing is ook van essentieel belang als hommelmasten uitgezet worden in tomatenserres zoals bij beroepskwekers. Aangezien tomatenbloemen geen nectar bevatten, moeten de kolonies voorzien worden van een alternatieve suikerbron om te kunnen overleven. De

hommels kunnen vanuit de nestruimte van de suikeroplossing drinken. Nestkasten die louter op de bijgeleverde suikeroplossing moet overleven dus zonder stuifmeel van buitenaf, gaan minder lang mee.

HOEVEEL EN HOELANG KAN DE HIVE BESTUIVEN?

De standaardkolonie bevliegt een oppervlakte van 700 m² gedurende gemiddeld 8 weken. Hoe lang een nestkast werkelijk meegaat, is vooral afhankelijk van de hoeveelheid stuifmeel die in je omgeving ter beschikking is en van de grootte van de nestkast. **Sluit hommels dus nooit op in een gesloten ruimte van een kas.** Op die manier sluit je uit dat de hommels voldoende stuifmeel zullen binnen halen en is de nestkast ten dode opgeschreven.

WAT, WANNEER BESTUIVEN?

Hommels zijn door hun lichaamsbouw uitstekende bestuivers en kunnen in tal van teelten worden ingezet. Alle planten die bloemen met stuifmeel hebben, kunnen bestoven worden.

Groot en klein fruit (alle variëteiten fruitbomen, framboos, rode bes, braambes, blauwe bes ..)

Hommels zijn minder afhankelijk van de weersomstandigheden tijdens de bloei dan bijen. Zij vliegen ook bij lagere temperaturen, bewolkt en winderig weer. Hommels zijn tevens ongevoelig voor de varroa-mijt. Indien je een hommelmkast wenst te gebruiken voor de bestuiving van kleinfruit of fruitbomen, zet de hommelmkast dan uit op het moment dat 5 % van de bloesems zichtbaar zijn.

AARDBEIEN

De harige hommels zijn in staat grote hoeveelheden stuifmeel te transporteren. De grote hommels landen tevens bovenop de bloembodem en bevruchten zo alle stampers. Daardoor zal de bloembodem uitgroeien tot een mooie en egale vrucht. Door de activiteit van de hommels zullen er minder misvormde vruchten geoogst worden. Zet de hommelmkast idealiter uit op het moment dat 5% bloesems aanwezig zijn.

GROENTEN

De hommelmkast kan gebruikt worden om allerlei groenten zoals tomaten, courgette, pompoenen, meloenen, paprika,... te bestuiven.

Zet in dit geval de hommelmkast uit op het moment dat de planten de eerste bloemen dragen. Moest je daarvoor te laat zijn, geen probleem. Je kan de hommelmkast ook nog uitzetten op het moment dat de groenten al een eerste vruchtzetting gemaakt hebben. De hommels bestuiven dan de volgende bloemen. Bestuiving van groenten geeft een grotere opbrengst, betere vruchtvorm en een dikkere vruchtwand.

BLOEMEN EN ZAADVORMING

Sommige mensen zetten een hommelmkast gewoon uit omdat ze het leuk vinden om te zien. Dit kan natuurlijk gedurende de hele zomer dat er bloemen

bloeien in de tuin. De hommels zullen bovendien zorgen voor een betere zaadvorming van de bloemen.

Gezien een standaardkolonie bestuift tot 700 m², is het belangrijk dat ze geplaatst wordt in een grote tuin of in een landelijke omgeving waar voldoende bloeiende planten aanwezig zijn.

WAT MET DE LEGE HOMMELKAST?

Er komen geen nieuw hommels in een oude kast wonen. Laat een oude, lege hommelkast dus niet staan! Er is namelijk een goede reden voor. Zoals bij alles in de natuur, is de ene zijn dood de ander zijn brood! En dit geldt ook bij de hommelkasten. In de hommelkast komt na verloop van tijd de hommelnestmot (*Aphomia sociella*) eitjes leggen. De larven van de hommelnestmot voeden zich met de was in de hommelkast. Ze produceren veel spinsel waardoor op de duur het deksel van de hommelkast niet meer open kan en het geheel geeft dan een vieze indruk. Ruim dus de lege hommelkast direct op tenzij je de hommelnestmot wilt kweken.

Steken van hommels, wespen of bijen

Hommels komen in veel landen van nature voor. Daarnaast worden hommels en bijen in de land- en tuinbouw ingezet als bestuivers. Er zijn verschillende soorten waarbij de uiterlijke kenmerken, waaronder het kleurpatroon, kunnen verschillen. Over het algemeen zijn hommels groter dan bijen en behaarder dan wespen.

Bij de hommels hebben, net als bij honingbijen en wespen, alleen de koninginnen en werksters een angel. De mannetjes kunnen niet steken. De angel is bedoeld als verdedigingswapen. Tijdens een steek wordt een geringe hoeveelheid gif via de angel in het lichaam gepompt. Bij de mens levert de steek meestal een korte, heftige pijscheut op, waarna de pijn weer wegtrekt. In uitzonderlijke gevallen (ca. 1%) ontwikkelt zich een allergische reactie tegen het geïnjecteerde gif.

De reactie op een hommelseek kan per incident verschillen.

De angel van de hommel en de wesp bevat geen weerhaakjes, waardoor de werkster, of koningin, haar angel weer terug kan trekken en eventueel nogmaals kan steken. Bij de honingbij bevat de angel wel weerhaken.

Wanneer een honingbij tracht de angel terug te trekken, scheurt dan ook de angel, compleet met gifblaas, van het achterlijf los

Hoe voorkom je dat hommels steken?

Hommels steken zelden. Wanneer men met hommels in aanraking komt, kan de kans op een hommelseek verkleind worden door de hommels niet agressief te maken. Allereerst geldt dat men de hommels rustig moet

